

Vogels in ons taalgebruik

We gaan nog even door om ons onderzoekje "Vogels in ons taalgebruik" wat meer uit te diepen. Inzendingen in verband hiermee blijven welkom, maar als het mogelijk is dan wel graag vooraf even controleren, of de woorden (zinnen) die u opschrijft al niet eens eerder werden vermeld.

.Zo dom als een uilskuiken; als de kippen erbij zijn; iemand blij maken met een dode mus; zo trots als een pauw; zo vlug als een kievit; uit het Vinkersbedrijf: op het juiste moment moet je je slag slaan. Luistervinken deugen niet. (Dat waren lokvogels, die naar de andere slaande vinken zaten te luisteren, doch zelf geen geluid gaven, vandaar niet bruikbaar voor een vinker).

M.J. Tekke

secr. voor de commissie
Nederlandse Avifauna te
Den Haag.

.De kraaienmasr blazen; zingen als een kraai; kwebbelen als een lijster; een gladde vogel, slimme vogel, vrije vogel; vogelvrij; de vogel is gevlogen kleiduiven schieten; vogels die vroeg zingen zijn voor de poes; een vogelverschrikker zijn; kijken als een uil in doodsnood; uilskuiken!; een uiltje knappen; kippig zijn; praten als een kip zonder kop; als de kippen erbij zijn; je zag geen kip; zich kiplekker voelen; een kippenborst hebben; zingen als een nachtegaal; een huismus zijn; een flierefluiter, haantje de voorste; wulps zijn; een vogel voor de kat zijn; een vogel zingt zowel van armoede als van weelde; de vogel kent men aan zijn veren; het is een vette vogel die zichzelf bedruipt; oude vogels zijn zo licht niet te vangen; de vogel is graag daar, waar hij gebroed is; vogels van enerlei veren; vogels van diverse pluimage; alle vogels vliegen; politieke vogelaars; Hendrik de Vogelaar; beter in vogelzank dan in ijzerklank; in vogelperspectief getekend; in vogelvlucht; vroege vogels vangen de wormpjes; iets vogelweide laten liggen(braak liggen); er uit zien als een goudhaantje.

L. Rijnja

.Het is een vuile vogel die zijn eigen nest bevuilt; een vliegende vogel vangt altijd wat; zo vrij als een vogel; alle vogels vliegen(spelletje); een geluksvogel; de vogelaar op bedriegen uit, de vogel lokt met zoet geluid; fris als een hcentje; dat haalt je de koekoek; het is altijd koekoek éénzang; zijn haan kraait koning; een goede haan is niet vet; een rare snoeshaan; de gebraden haan uithangen; een haan is stout op eigen dam; de rode haan in iets steken; een goede haan kraait twee keer; rood als een kalkoense haan; kip, ik heb je!; kippevel krijgen; een vrouw en een hen willen altijd kakelen; het kuiken wil wijzer zijn als de hen; de raven zullen hem geen brood brengen; ... al zouden de raven het uitbrengen; een kraai zijn in pauweveren; de vos en de kraai hebben elkaar te gast; één bonte kraai maakt nog geen winter; een blinde schiet wel eens een kraai; kind noch kraai hebben; twee kraaien pikken elkaar de ogen niet uit; kraaien en duiven vliegen nooit samen; een duivenmelker; gebraden duiven vliegen je niet in de mond; wat duivekater!!; een duifje zonder val; onder iemands duiven schieten; een uilebril; wijs als een uil; wat baeten kaers en bril, als d'ail niet zien en wil; dat valt op een gansje; een gans plukken zolang hij veren heeft; als de boeren slapen waken de ganzen; zwanenzang zingen; luistervink'spelem; zingen als een lijster; een vreemde eend in de bijt; als een eend in een bijt vallen; elk schot is geen eendvogel; een taling uitzenden om een eendvogel te vangen; één ezel overbalkt wel tien nachtegalen!; een arend vangt geen vliegen; doorslaan als een blinde vink; spreeuwen willen wel kersen eten, maar geen bomen planten; op eigen wieken;

pronken met andermans veren; onder het vliegen wassen de vleugels; als de vos de passie preekt, boer pas op je kippen.

. . . D.M.J.Ras

. een koekoeksjong zijn; een hoogvlieger; snipverkouden; iedere vogel zingt zo hij gebekt is; een rare vogel; een krielhaan zijn; hij is een aasgier; als gieren er op aanvallen; in de ganzenpas; je bent een uil; zwanenzang zingen; zwaluwstaart(vakterm); hij is een nestblijver; in zijn wiek geschoten; de vleugels laten hangen; een vrolijke vogel; hij wil vliegen eer hij vleugels heeft; we zullen hem kortwieken; vogelvlug zijn; kom eens aanvliegen!; hou je snavel dicht!; zegt boze onderwijzer; de vogel is gevlogen; zo zat als een mus; als een troep hongerige mussen; hij is een spreekw(napratser); klappen(praten) als een ekster; (vandaar misschien: klapekster?); uilen naar Athene dragen; "Klappende Ekster"; Vastenavond-krantje; in een eksternest zitten (roddelfamilie); op iemands eksterogen trappen; er een veer voor moeten laten; dit is een veer uit zijn staart; zodra hij een veer van de mond kan blazen; iemand in de veren zitten; vroeg uit de veren; uit een donzen bedje komen; iemand een veer op de hoed steken; vederlicht; van verlerlei veer zijn; verderlicht; je kunt geen veren plukken van een kikker; een vlerk van een vent; iemand een pluim geven; de pluimen maken de vogels; een veertje laten; een wilde kraai van een meid; vechten tot de kraaien aan hun trekken komen; zo dronken als een uil; gezien zijn als een uil onder de kraaien; iedere uil meent, dat zijn jongen valken zijn; loop naar de koekoek; de koekoeksang zingen; koekoek zijn(bedrogen echtgenoot); zingen als een leeuwerik; een oude zwaluw weet haar nest; dom als een eend; lopen als een vette gans, de gans blaast wel maar bijt niet; voor de ganzen preken; maak dat de ganzen wijs; het is niet voor de ganzen gemaakt; er zijn om de ganzen te hoeden; het zijn wel mooie woorden (met mooie woorden spreken); woerdachtige stomiteiten; maar de woorden leggen de eiren; zo grijs als een duif; zachtardig als een duif; een duifje zonder gal (lief kind); een sierduif zijn; nestharen hebben; zijn eerste dons kwijtraken; zijn snavel roeren; een kip op hoge poten; schor als een kip; als een kip die haar ei niet kwijt kan; kippen van de eerste leg; een blinde hen vindt soms een korrel; een wijze hen legt soms wel eens een ei in de brandnetels; waar het henneke kraait en het haneke niet is veel verdriet; zich houden als een koud kieke(n) (voorzichtig); gesneden haan (gecastreerd); de Gallische hanen(Franzen); een spotvogel; een rare sijs; het niet kunnen verkroppen; op het vinketouw zitten; beter een vink geplukt dan leeg gezeten; de papagaai afschieten (de prijs behalen); een zwanenhals; kneuteren; de Zwaan, de Arend(sterrebeelden) De Grauwe Vogels (bijzonder knappe roman over twee broers (Arthur van Schendel); Sus Minervam docet= het kuiken wil wijzer zijn dan de hen.

Hierop aansluitend een spotversje, dat ik mij herinner van de lagere school:

Als het haantje pas de dop ontkropen,
Wil 't even kraaien als papa,
Dan doet het wel het bekje open,
Maar kraaien doet het hem niet na.
Het is slechts piepen, hijgen, blazen,
Al met een kippenkuikens kracht,
Dat kippenkoppen doet verbazen,
Maar waar een wijze haan om licht.

Dichter onbekend.

P.S. De dubbele bodem in dit versje
is duidelijk!

K. ten Haken